

Časopis pro pěstování matematiky

Ladislav Mišík

Profesor Dr. Josef Kaucký sedemdesiatiočný

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 90 (1965), No. 2, 257--258

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/108261>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1965

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

PROFESOR DR. JOSEF KAUCKÝ SEDEMDESIATROČNÝ

LADISLAV MIŠK, Bratislava

Dňa 22. mája 1965 dožíva sa prof. Dr. JOSEF KAUCKÝ, vedúci vedecký pracovník Kabinetu matematiky SAV, sedemdesiatich rokov. Profesor Kaucký narodil sa v Prahe. Stredoškolské štúdiá vykonal na vyššej reálke v Kladne, kde 13. júna 1913 maturoval s vyznamenaním. V tej dobe dostal aj prvú cenu za riešenie matematických príkladov z Příkladů k Časopisu pro pěstování matematiky a fysiky.

Po maturite študoval matematiku a fyziku na Karlovej univerzite v Prahe a dňa 12. decembra 1917 dosiahol tu z oboch predmetov s najlepším výsledkom úplnú aprobáciu pre učiteľstvo na stredných školách. Dňa 28. januára 1919 bol promován na doktora filozofie. Počas štúdií dostal za seminárnu prácu Bolzanovo štipendium.

Počas štúdií bol profesor Kaucký pomocnou silou na ústave meteorológie na Karlovej univerzite. Po vykonaní štátnych skúšok v druhej polovici školského roku 1917/18 konal bezplatný skúšobný rok na gymnáziu na Královských Vinohradoch. V rokoch 1918–1921 bol profesorom na reálnom gymnáziu v Chotěboři. Od roku 1921 do roku 1931 bol asistentom na ústave teoretickej fyziky na prírodovedeckej fakulte Masarykovej univerzity v Brne, ktorého prednostom bol profesor Bohuslav Hostinský.

V študijnom roku 1925/26 umožnilo mu jednak Ministerstvo školstva platenou dovolenkou a študijnou podporou a jednak Česká akademie věd a umění podporou na ďalšiu vedeckú prácu študijný pobyt v Kodani. Tam pracoval u profesora N. E. NÖRLUNDA. Po návrate z Kodane dňa 8. januára 1928 habilitoval sa prácou „O přechodu diferenční rovnice hypergeometrické v diferenciální rovnici Gaussovu“ z matematiky na prírodovedeckej fakulte Masarykovej univerzity v Brne.

V roku 1931 prešiel prof. Kaucký zas na strednú školu. Do roku 1934 pôsobil na III. reálnom gymnáziu v Brne a potom do 30. júna 1938 na reformnom reálnom gymnáziu v Brne-Královom Poli.

V roku 1937 bol menovaný bezplatným mimoriadnym profesorom matematiky na prírodovedeckej fakulte Masarykovej univerzity v Brne a 1. júla 1938 plateným mimoriadnym profesorom novozriadenej Slovenskej vysokej školy technickej v Košiciach. V roku 1939 presťahoval sa spolu so Slovenskou vysokou školou technickou do Bratislavy. V Bratislave pôsobil aj ako bezplatný profesor na novozriadenej

prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. V roku 1944 bol ako zamestnanec českej národnosti prepustený, po oslobodení v roku 1945 bol však znovu prevzatý Slovenskou národnou radou na Slovenskú vysokú školu technickú ako riadny profesor.

V roku 1946 prešiel ako riadny profesor na Vysokú školu technickú v Brne, kde bol najprv prednostom I. ústavu matematiky a neskôr vedúcim katedry matematiky a deskriptívnej geometrie. Na tejto škole pôsobil do roku 1951. V roku 1951 bol menovaný na Vojenskej akadémii Antonína Zápotockého profesorom matematiky a vedúcim katedry matematiky. Pri previerke školy v roku 1953 bol vyznamenaný ako najlepší pracovník a odmenený pekným vecným darom. V roku 1958 bol daný do penzie. Od 1. mája 1961 je vedúcim vedeckým pracovníkom Kabinetu matematiky SAV.

Jeho vedecké práce sú z oboru diferenčných rovníc, z projektívnej diferenciálnej geometrie, z počtu pravdepodobnosti a v poslednej dobe z kombinatoriky. Z diferenčných rovníc treba uviesť už citovanú jeho habilitačnú prácu vydanú Spismi vyd. přírod. fak. MU v Brně, 80, 1927. V nej sa zaoberá limitným prechodom riešení hypergeometrickej diferenčnej rovnice. Práca „Études des surfaces dont une droite canonique passe par un point fixe“, Spisy vyd. přírod. fak. MU v Brně, 108, 1929, ktorá vyšla vo výťahu v Rendiconti della r. Accademia naz. dei Lincei, obsahuje úplné riešenie jedného problému, ktorý nebol riešený v knihe Fubini-Čech „Geometria proiettiva differenziale“. Práce z počtu pravdepodobnosti týkajú sa závislých pravdepodobností. Z toho odboru vyšla v roku 1930 v Spisoch vyd. přírod. fak. MU v Brně práca „Několik poznámek k teorii Markovových řetězů“. Táto práca vyšla vo výťahu v Comptes rendus des séances de l'Académie de Paris. V nej profesor Kaucký opravil istú chybu, ktorú urobil sovietsky matematik Romanovskij a súčasne ako prvý poukázal na to, že asymptotické chovanie riešení systémov diferenčných rovníc, na ktoré možno previesť jednoduché Markovove reťazce, závisí od všetkých koreňov tzv. charakteristickej rovnice. Túto prácu citujú Fréchet, Hadamard a M. Fisz. v knihe Probability theory and mathematical statistics, 3. ed., New York, 1963 uvádza výsledky tejto práce. Z kombinatoriky publikoval profesor Kaucký 5 prác a to: Note on the Banach's match-box problem, Mat.-fyz. časopis 12 (1962), 28–35. Poznámka k jednému článku P. Turána, Ibid. 212–216. O jednom problému z dejín čínskej matematiky, Mat.-fyz. časopis, 13 (1963), 32–40. Une nouvelle démonstration élémentaire de la formule combinatoire de Li-Jen Shu, Mat.-fyz. časopis, 14 (1964), 50–53. Poznámka k cyklovému indikátoru symetrickej grupy (v tlači).

Svojej pedagogickej činnosti venoval profesor Kaucký veľkú pozornosť. Bol známy svojimi dobre zostavenými prednáškami a ich vynikajúcim prednesom. Mnohí z jeho žiakov a asistentov sú dnes významnými československými matematikmi. Na technikách vychoval mnoho inžinierov, ktorí na neho vďačne spomínajú.

Pri príležitosti jeho sedemdesiatych narodenín prajú mu všetci jeho priatelia, spolupracovníci a žiaci ešte dobrého zdravia a úspechy vo vedeckej činnosti.